

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska № 46, dom Hempła.

Redakcja otwarta od 11 do 12 i od 4 do 5 po poł. Administracja od 9 do 1 i od 3 do 6 po poł.

Rękopisów niezastreżonych Redakcja nie zwraca.

Numer pojedynczy 40 halerczy.

Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysławy Adamskiej, Lubelska № 72; w Składach Win i Towarów Kolonjalnych M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajnera, ulica Skaryszewska № 16.

Cena ogłoszeń:

za wiersz petirowy:

Przed tekstem	k. 2 h. 60
W tekście	k. 2 h. 50
„ nekrologi i	k. 1 h. 50
Po tekście na III str.	k. 2 h. —
Na IV str.	k. 1 h. —
Drobne za wyraz	k. — h. 30

Prenumerata w Radomiu wynosi:

Miesięcznie . . . . . 7 k. — h.

Z odnośnikiem do domu . 8 k. — h.

Na prowincji z przesyłką pocztową:

Miesięcznie . . . . . 8 k. — h.

TEATR POLSKI

pod dyrekcją TAD. WOŁOWSKIEGO w Mirażu

TYLKO 2 WYSTĘPY w sobotę d. 5 i niedzielę 6 lipca.

O. ORLIŃSKIEJ (primadonna teatru Nowości w Warszawie).

H. RAPACKIEJ (primabaleryny Mirażu w Warszawie).

K. HANUSZA (znak. artysty teatru Miraż w Warszawie).

J. KORNOBISA (recytatora teatru Miraż).

Akompanjator profesor J. CZERNY,

początek o godz. 8 w. w. Bilety do nabycia w składzie aptecznym Wł. Zalewskiego.

2672-2

MYDŁO TOALETOWE, PUDER, ELIXIR DO ZĘBÓW, PASTA DO ZĘBÓW oryginalne Paryskie świeżo nadeszły do

SKŁADU APTECZNEGO

2643-3

F. CIESZKOWSKIEGO w Radomiu.

TELEGRAMY

Komunikat sztabu polskiego.

Front galicyjsko-wołyński.

WARSZAWA, 4 lipca. (P. A. T.). Chwilowo bez zmiany.

Front poleski

Zajęcie linii rz. Wisłicy.

Kontrakcja na całym froncie rozwija się bardzo pomyślnie. Na północnym odcinku osiągnęły nasze oddziały po uporczywej walce linję rzeki Wisłicy, zajmując wsie Zabórów, Lisice, Stoszany. Na wschodnim odcinku zdobyte zostały pozycje nieprzyjacielskie na wschód od Zaozierja. Walki trwają dalej.

Front litewsko-białoruski.

Zwycięstwa nad bolszewikami.

Gromadzone w celach ofensywnych na wschód od Wilna siły bolszewickie zostały przez oddziały pierwszej i drugiej dywizji legjonowej zaatakowane 2 lipca na linii Wołożyn, Łosk, Teklinopol. Po zwyciężonych walkach oddziały północnej grupy zdobyły Wilejkę i Kurzeniec. Akcja południowej grupy doprowadziła do zajęcia Mołodeczna. Jednocześnie oddziały naszej kawalerji zagroziły ruchem flankowym przez Perszoje i Chochło tyłom bolszewickim, przesunawszy się następnie w rejon Gródka Krasnego i Olechnowicz, oczyszczając przedpole głównych naszych sił z rozbitych band bolszewickich. W walkach tych wzięto 500 jeńców, 5 dział, oraz kilkanaście karabinów maszynowych.

Zajęcie Odessy.

NAUEN, 4 lipca (PAT). Ataman ukraiński Grigorjew, przesłał woj-

skom rumuńskim radiotelegram, donoszący, że wojska jego opanowały Odesę.

Napady Niemców.

WARSZAWA, 4-go lipca (P. A. T.). Na odcinku Wieluńskim Niemcy obrzucili minami i granatami miejscowości graniczne; zburzyli 2 domy i zabili 1 kobietę.

Posel Gibson u Naczelnika Państwa.

WARSZAWA, 4-go lipca (PAT). Dziś w rocznicę proklamowania niepodległości Stanów Zjednoczonych, Naczelnik Państwa podejmował śniadaniem posła amerykańskiego Gibsona. W śniadaniu brali udział: Marszałek Sejmu i minister Wojciechowski.

Częściowe zażegnanie strajku kolejarzy niemieckich.

BERLIN, 4 lipca (PAT). Strajk kolejarzy częściowo ustał.

Misja Ententy dla Górnego Śląska.

OPOLE, 4 lipca (PAT). Niemcy czynią przygotowania do pomieszczenia misji Ententy. Wojska i władze pruskie zostaną na Górnym Śląsku aż do przybycia wojska Ententy.

Uznanie niepodległości Polski przez Danję.

PARYŻ, 4 lipca (PAT.). Danja uznała niepodległość i suwerenność Polski.

Niemcy poznańscy będą lojalni.

POZNAŃ, 4-ty lipca. (P. A. T.). Niemcy tutejsi wystosowali odezwę do polskiego ministerstwa spraw zagranicznych, w której potępiają napady „Grenzschutzu”; uznają Rząd Polski i przyrzekają spełniać zobowiązania z całą sumiennnością.

Krwawe zajście w Warszawie.

Pisma warszawskie donoszą, że we czwartek dnia 3 b. m. o godzinie 3-ej po południu policja komunalna i wojsko zmuszone były użyć broni palnej w celu rozproszenia tłumu manifestujących pracowników robót publicznych. Podobno pierwsze strzały padły z tłumu.

Zabitych i rannych ogółem kilkanaście osób. Manifestanci zdążyli do Sejmu i przeciwstawili się wezwaniu policji do rozejścia się.

Powodem manifestacji miały być kwestje drugorzędnej wagi, jak pisał nawet „Robotnik”. Podobno chodziło o to, że Minist. Robót Publ. oświadczyło, że może dać pracę robotnikom dotąd nie zajętym, o ile zmniejszy o niewielką sumę płacę dotychczasową. Agitatorzy komunistyczni wykorzystali ten moment dla swych celów, prowokując grupę zajętych robotników do manifestacji egoistycznej, na niekorzyść swoich towarzyszy.

Sprawa polska na Kongresie.

Dzięki stanowczości przedstawicieli francuskich, w szczególności p. Clemenceau i wytrwałej pracy naszych delegatów kongresowych opinia sfer międzynarodowych przechyliła się na naszą korzyść. Galicja Wschodnia prawdopodobnie będzie nam przyznana z zastrzeżeniem autonomji narodowościowej dla Rusinów. Nie jest jeszcze przesądzoną, czy Kamieniec i Krzemieniec nie będą objęte linją graniczną. Nie wiadomo również, czy Lwów będzie należał do terytorjum, objętego autonomją. Szanse przyłączenia do Polski Spisza i Orawy wzrosły. O Wilnie i Grodnie mówi się jako o miastach polskich. Utrzymanie wspólnej granicy z Rumunją zdaje się nie ulegać wątpliwości. Mniej pomyślne wiadomości krążą o naszych wyłącznych prawach do żeglugi na Wiśle wobec tendencji do zneutralizowania rzek Europy środkowej.

1.500.000 jeńców do przewiezienia przez Polskę.

Z Warszawy donoszą: Komisja opieki społecznej na ostatnim posiedzeniu stwierdziła, że jest jeszcze półtora miliona jeńców do przewiezienia przez Polskę, w tem 650.000 Polaków. W Rosji i na Ukrainie jest jeszcze jeńców polskich 100.000, na Syberji 40.000. Koszta przewozu i kwaterniku obliczono na 500 milionów marek. Komisja poleciła urzędowi spraw jeńców, aby łącznie z ministerjum spraw zagranicznych przedstawił w najbliższym czasie stan, w jakim znajduje się kwestja przewozu jeńców z Niemiec.

Rozłam w P. P. S.

Od dłuższego czasu krążą wieści o rozłamie w P. P. S. Podczas manifestacji 1-go maja wspólnie z komunistami występowała też grupka pod sztand-

darem „P. P. S. Lewicy”. Rozłam przybrał widocznie znaczne rozmiary, skoro dzisiejszy „Robotnik” ogłasza odezwę Komitetu Wykonawczego P. P. S., przyznającą się do tajonego dotąd faktu, że „grono byłych członków organizacji warszawskiej” przeciwstawiło się partji, jako osobna organizacja i gorąco wzywając pozostałych towarzyszy, by „tem ściślej skupili szeregi i tem energiczniej rozwinięli działalność pod wypróbowanym w bojach sztandarem P. P. S.”

Z okazji nowego projektu.

„Nulla dies sine linea” — mawiali rzymianie. Przetłumaczywszy na język współczesnych stosunków, znaczy to: codzień, to nowy projekt. Porównanie to nasunęło mi się, gdy przeczytałem, że istnieje u nas projekt zniesienia tytułów arystokratycznych.

O słynnym przywódcy rewolucji francuskiej hr. Mirabeau opowiadają, że, gdy w pamiętną noc 4 sierpnia 1792 r., kiedy szlachta francuska, czy to z musu, czy z własnego impulsu, zerwała się swoich wiekowych przywilejów i tytułów — powrócił do domu, lokaj, korzystając z nowej sytuacji, przywitał go słowami „Monsieur le comte”, zamiast zwykłego „Monsieur le comte”, na co oburzony trybun miał odpowiedzieć: „dla ciebie, durniu, zawsze pozostanę hrabią”.

Tak się miała teoria do praktyki. Nie przesądzam, czy podobna ewentualność czeka obecnego projektodawcę: pierwsze dlatego, że nie wiem, czy jest hrabią, a podrugie, dlatego, że nie wiem, czy ma lokaja.

Ale godzi się zapytać, jaki cel ma mieć to prawo? Co komu przyjdzie z tego, że hrabiemu nie będzie wolno nazywać się hrabią, a księciu księciem? Kogo to interesować może, jaki tytuł ma na swoim bilecie wizytowym ten lub ów z panów lub pań, należących do arystokracji?

Czy na skutek tego zakazu zapomni on, lub otoczenie jego, lub reszta ludzi o tem, że jest potomkiem hetmanów, kanclerzy, kasztelanów i wogóle ludzi, którzy przez długi czas korzystali z wielkiego nazwiska i fortuny? Czy zapomni, mówiąc słowami „Nieboskiej Komedji” o tem, gdzie są pochowani jego przodkowie? Ażeby jakieś nazwisko historyczne przestało korzystać z aureoli, którą je otacza tradycja lub legenda, pozostaje tylko jeden środek — zakazać w szkołach polskiej uczenia historii polskiej. Byłby to przedmiot do nowego projektu, jeszcze bardziej radykalnego.

Natury ludzkiej nie zmieni się z dnia na dzień dekretem. Wiekowe przyzwyczajenia siedzą zbyt głęboko, aby drogą przymusu i nakazu można je było wyrugować. Wszędzie znajdujemy chęć wyróżnienia się od innych: gospodarz uważa się za coś niesłychanie lepszego od chłopca bezrolnego, a syn rabina, a nawet rzeźnika, przeświadczony jest o swojej wyższości nad innymi kategorjami żydów.

Jeden z moich krewnych znał się dobrze z potomkiem prastarego litewskiego książęcego rodu — jeśli się nie mylę, synem lub wnukiem ostatniego wojewody wileńskiego. Było to po wojnie franko-pruskiej, gdy krewny mój, wie-

dziony jakby przeczuciem przyszłości, odezwał się w rozmowie z księciem o możliwości sojuszu franko-rosyjskiego. Książę spojrział na niego wzrokiem pełnym zdziwienia i odrzekł: „Jak pan może przypuszczać, aby panujący z Bożej łaski położył swój podpis obok jakiegós tam Gambetty“. I była w tych słowach starego księcia instynktowna, swoista logika: gdyby nie wizyta Feliksa Faure'a w Kronsztacie, nie byłoby prawdopodobnie obecnej wojny z jej następstwami dla idei monarchicznej w Europie.

A zresztą czy mamy kontentować się zniesieniem tytułów arystokratycznych, a burżuazyjne — np. radcy, sędziego, adwokata, doktora, inżyniera, obywatela ziemskiego, miejskiego pozostawić w spokoju? Powiedzą nam, że te tytuły nie są dziedziczne, ale i one przeskadzają równości, a tytułariusze nie posiadali by ich, gdyby ojcowie ich nie dawali im środków na utrzymanie i naukę — co znówu kapitalizmem i burżuazją pachnie.

Tą drogą drobiazgów, formułek nie polepszymy bytu ani jednego człowieka na świecie. Dogadzamy w ten sposób tylko jakiejś ideologii. Społeczeństwa, które nie wytypiły swojej rodowej arystokracji, bynajmniej nie są w gorszym położeniu, niż te, jak np. Rzeczpospolita francuska, które w zupełności zastąpiły ją burżuazją. W tych ostatnich li tylko panuje pieniądź; w pierwszych nawet najbogatszy paskarz wie, że jest ktoś, kto, pomimo jego pieniędzy, z nim gadać nie chce.

Jakaś dziwna psychoza wywłaszczania ogarnęła ludzi naszego nieszczęśliwego kraju. Dziś chcemy wywłaszczać ludzi z ziemi — doszczętnie, bez wynagrodzenia, nawet bez takiego wynagrodzenia, jakie dano po wypadkach 1863 r., jutro chcemy ich wywłaszczać z ich rodowych tytułów. Twórcę chemii nowoczesnej Lavoisiera Przewodzący Trybunał Rewolucyjnego Coffinhal skazał na śmierć, twierdząc, że „Rzeczpospolita nie potrzebuje uczonych“ — będziemy więc wywłaszczać ludzi z nauki i rozumu. Ażeby ułatwić zupełną równość, wypadnie jeszcze wywłaszczać z pleci. Prawdziwa blokada zdrowego rozsądku.

Istnieje bardzo piękny wiersz Leona Dierxa o Łazarzu. Łazarz cudownym słowem Chrystusa przywołany został do życia. Ale nie jest to ów pierwotny Łazarz, którego pamiętali wszyscy. Nikt bezkarnie nie dotyka się śmierci. W jego spojrzeniu, chodzie, postawie całej pozostało coś takiego, co grób przypomina. Tak i my — zmartwychwstały Łazarz wśród narodów — jesteśmy wolni, a nie wiemy, co z tą wolnością mamy robić.

J. Bekerman.

Związek Kółek Rolniczych.

W dniu 21, 22 i 23 czerwca r. b. odbył się w Warszawie Zjazd delegatów Kół Młodzieży Wiejskiej, oraz przedstawicieli teatrów wiejskich.

Zjazd został zwołany przez Sekcję Młodzieży Wiejskiej przy Centralnym Związku Kółek Rolniczych. Na Zjazd przybyło ze wszystkich stron Kongresówki oraz Kresów wschodnich 260 delegatów reprezentujących z górą 15 000 młodzieży zorganizowanej do wspólnej pracy społeczno-oświatowej. Między delegatami było 142 synów i córek rolników, 88 nauczycieli ludowych, 30 uczni gimnazjalnych. Głównym zadaniem Zjazdu było: 1) omówienie projektu stworzenia Związku Młodzieży Wiejskiej, jako samorządnej organizacji społeczno-oświatowej przy Centralnym Związku Kółek Rolniczych i 2) stworzenie przy Związku Młodzieży, Związku Teatrów Wiejskich.

Rezultatem tych obrad było stworzenie Związku Młodzieży Wiejskiej i Związku Teatrów Wiejskich.

Za podstawę Związku Młodzieży został przyjęty z niewielkimi poprawkami Regulamin Związku Młodzieży Wiejskiej, jako samorządnej organizacji przy Centralnym Związku Kółek Rolniczych, opracowany przez Sekcję Młodzieży Kółek Rolniczych.

Uchwalono między innymi następujące rezolucje:

1) Zjazd delegatów Kół Młodzieży Wiejskiej wyraża hołd i cześć Naczelnikowi Państwa Józefowi Piłsudskiemu i Prezydentowi Ignacemu Paderewskiemu za prowadzenie Narodu Polskiego do niepodległości i odrodzenia, oraz za gor-

liwą i wytrwałą pracę dla dobra Ojczyzny.

2) Zjazd delegatów Kół Młodzieży Wiejskiej wyraża Naczelnikowi i wodzowi Józefowi Piłsudskiemu, bohaterskim żołnierzom naszym i dowódcom za męzną obronę granic, za krew ofiarą na polach przelaną, za życie w obronie Ojczyzny oddane cześć, chwałę i pamięć na wieki.

3) Zjazd delegatów Kół Młodzieży Wiejskiej wszystkim walczącym na froncie żołnierzom — byłym kolegom przesyła serdeczne, koleżeńskie pozdrowienie. Czuj duch, Koledzy! Zwyciężajcie mieczem i wracajcie do pracy nad zwycięstwem prawdy!

Uczestnicy Zjazdu byli na koncercie oraz na przedstawieniu „Kościuszki pod Racławicami“. W niedzielę dn. 23-go czerwca rano ks. Mauersberger odprawił przy Kaplicy 3-go Maja w ogrodzie Botanicznym mszę polową, poczem wygłosił kazanie.

W poniedziałek 23 czerwca delegaci pojechali kolejką do Wilanowa, gdzie zwiedzili pałac i ogrody, a wieczorem byli na pokazie warszawskiej straży ogniowej i na obchodzie „Wianków“.

Powrót wycieczki Centralnego Związku Kółek Rolniczych z Poznańskiego.

Wycieczka delegatów okręgowych Związków Kółek Rolniczych, w liczbie 55 osób, która wyruszyła dnia 10 b. m. z Warszawy, powróciła dn. 17 b. m.

Z powodu zmienionej sytuacji politycznej, zdawało się w ostatniej chwili, że wycieczka wyruszyć nie będzie mogła, jednakże tylko program wycieczki musiał być zredukowany, gdyż zwiedzono wsie i gospodarstwa w trzech powiatach zamiast w sześciu, a mianowicie: powiaty Poznański wschodni, Poznański zachodni i Środzki.

Organizacją wycieczki zajął się bardzo szczerze i zycielwie Związek Kółek Rolniczych Wielkopolski.

Pierwszego dnia widziano rewję wojsk polskich, które powróciły z pod Lwowa pod dowództwem pułkownika Konarzewskiego. Następnie w Poznaniu zwiedzono wiele instytucji oraz pamiątek i zabytków. Ratusz poznański wzbudził zachwyt.

Zwiedzono też park narodowy na Malcie i sypano „Kopiec wolności“.

Wycieczkowicze byli na przedstawieniu w teatrze Poznańskim, gdzie wystawiono „Alzacje“.

W Gnieźnie zwiedzono katedrę i okolice miasta.

W okolicy Poznania zwiedzono wieś byłej Komisji Kolonizacyjnej oraz wieś włościańskie w Powiecie Poznańskim: Jeżyce, Winiary, Zegrze i Głuszyna.

W powiecie Środzkim: wsie Daszowice, Kostrzyn i Kubalin.

Wielkie zainteresowanie wzbudziła fabryka narzędzi rolniczych Cegielskiego.

Uczestnicy wycieczki byli obecni na zebraniu Kółka rolniczego w Głuszynie (pow. Poznański) i na zebraniu powiatowym Kółek Rolniczych w Kostrzynie (pow. Środzki) przy udziale 400 włościan. Na zebraniach tych zapadły ważne uchwały, dotyczące połączenia organizacji Kółek Rolniczych Wielkopolski z Centralnym Związkiem Kółek Rolniczych b. Królestwa Kongresowego. O to połączenie domagali się obecni.

Oglądano również gospodarstwa większe:

„Łączne Młyny“ należące do zakonnic, „Piotrową“ własność p. Uhruga i „Iwo“ — własność hr. Mielżyńskiego. Ten ostatni majątek wielkości 10,000 morgów naszych.

Dwory, jak i włościanie przyjmowali wycieczkę bardzo serdecznie i ze staropolską gościnnością, było też co jeść i pić.

Podczas podróży towarzyszyli pp.: Wicepatron Związku Kółek rolniczych w Poznaniu p. Kazimierz Brownsford, sekretarz Związku p. Artur Ciesielski i miejscowi instruktorzy.

Na zebraniach i przy wspólnych posiłkach było wiele przemówień i toastów, a wpływały one z serce Wielkopolan i Królewaków, bo chcieli się oni porozumieć i opowiedzieć sobie swe bolączki.

Ukochana Ojczyzna i miłość braterska — były to tematy około których się obracano. Pominawszy już wielką korzyść, jaką osiągnęli nasi Kółkowicze z wycieczki, trzeba podkreślić nadzwyczajne zadowolenie moralne i podniesienie na duchu, z jakim opuszczali wy-

cieczkowicze Wielkopolską, zapraszając swoich braci do siebie.

Z motywów wiejskich.

Procesja.

Boże Ciało, Procesja...

Właśnie wyszła z kościoła...
Las proporcji — na przedzie,
Krzyż i światło dokoła.

Już bractwami ze śpiewem
Okrażyli kapłana...
Niosą piękny baldachim
Ku czci Boga i Pana.

I pan wójt i pan dziedzic,
Wioski teje flary,
Księża obaj prowadzą,
Jak obyczaj chce stary...

A bieluchne w blawatkach,
Wiejskie, miłe dziewczątka,
Kwieciem sypią przed księdzem —
Będzie, dzieci, pamiątka!

Więksi, mali też chłopcy
W komży białej, przy święcie,
Dzwonią, dzwonią i dzwonią
Jakoś dzisiaj zauzięcie!...

Rozśpiewany lud polski,
Modły szle — hen do Nieba —
Prosi o chleb dla głodnych,
By nie brakło nam chleba!...

Śpiewaj, śpiewaj, zmodlony
Ludu polski do Pana,
Niech ta ziemia stokrotny
Plon nam wyda, kochana!

Niech stokrotnem dziś ziarnem
Sypnie w żniwa — dokoła:
O to dziś się módl ludu,
O to każdy z nas woła!

A gdy przyjdą już bliskie,
Bogu dzięki nam żniwa,
Praca nasza nie będzie,
Broń nas Boże, leniwa!

Bo to przecie, co zbierzem,
To dla Ciebie, Macierzy,
A więc ufnie, do pracy!
Kto jest żywy i kto wierzy!

A kto wierzy, że praca
Zbawi Polskę jedyną,
Ten dołoży starania
Że ta Polska — nie zginie!

Idzie, idzie w procesji
Bóg Wcielony, Bóg żywy,
I zagłada dziś wszędzie:
I spogląda na niwy...

Na te niwy złoczone
Zbożem rozmaitem...
Sypnie, sypnie napewno
Urodzajem obfitem!...

I zagłada do chaty,
Czy gdzie słabość nie nęka...
Kto tu chory? — zapyta,
Kogo boli? kto sęka?

I zagłada w głąb serca,
Czy kto nie drga, nie płacze,
Pyta serca, jak znosi
Tutaj życie tutaj?...

Idzie, idzie niesiony
Przez polskiego kapłana —
A lud polski zmodlony,
Czci w Nim Boga i Pana!

Na nic wszelkie zakusy
Jedynego dziś wroga;
Nie wyrzucim z swej duszy
Na Ojczyzny, ni Boga!

Ks. Seweryn Bielski.

Radom, 20 czerwca 1919 r.

Jutro d. 7 lipca 1919 r.

Asygnaty Polskiej Pożyczki Państwowej nabywać można (po potrąceniu procentu)

100	markowe, koronowe, rublowe	za	98.42
500	"	za	492.08
1000	"	za	984.17
5000	"	za	4920.83
10000	"	za	9841.67

KRONIKA.

Kalendarzyk. Dziś: Izajasza pr., Dominiki. Jutro: Cyrylla i Metod. Wschód słońca o godzinie 3.57. Zachód o godzinie 8.12.

Radom, 5 lipca.

== Znaczek. Przypominamy, iż w d. 6 b. m. (niedziela) sprzedawany będzie znaczek na Ochronę I dla dzieci na Starem Mieście. Zarząd Ochrony do

znaczką przywiązuje dużą wagę, a cel zapewnia powodzenie znaczkowi.

== Żołnierzowi-Akademikowi. W księgarniach (Suchańskiego, Czajkowskiego i sklepie p. Lewickiej jest do nabycia jednodniówka p. n. „Żołnierzowi Akademikowi“. Bogata treść jednodniówki i cel poparcia Akademików Żołnierzy, przebywających na froncie, napewno sprawi że jednodniówka szybko będzie rozsprzedana, tym więcej, że cena jest b. przystępną.

== 509 lecie rocznicy bitwy pod Grunwaldem. Jak się dowiadujemy, z inicjatywy Narodowego Klubu Robotniczego powstał Komitet Obchodowy 509-lecia bitwy pod Grunwaldem.

W celu ustalenia programu uroczystości, odbędzie się dziś (w sobota), w siedzibie Klubu plenarne posiedzenie Komitetu.

== O nieważności świadectw lekarzy prywatnych, okazywanych przez popisowych. Praktyka poborowa wojskowych komisji poglądowo-lekarskich oraz stałych komisji przy O. K. U. stwierdziła, że znaczna większość popisowych zgłasza się do przeglądu ze świadectwami lekarzy prywatnych i powiatowych, posiadającymi niezdolność fizyczną zarówno popisowych jak i ich rodzin, a tem samem roszcząc sobie prawo do ulg.

O ile świadectwa odnośnie popisowych nie mają żadnej praktycznej wartości, gdyż każdy z nich podlega szczegółowemu oględzinom przez komisję, o tyle świadectwa o chorobie i niezdolności do pracy krewnych, często wprowadzają w błąd komisję poborową i są przyczyną udzielania odroczeń nieuzasadnionych.

Ażeby w przyszłości uniknąć podobnych ewentualności, ministerjum spraw wojskowych wydało rozporządzenie podległym P. K. U. i komisjom poglądowo-lekarskim, aby świadectw lekarzy prywatnych i powiatowych nie brały w przyszłości pod uwagę, a krewnych, który powołuje się na ulgi z art. 61-go Ustawy, badano przez wojskowe komisje poglądowo-lekarskie. Ulgi udzielone będą tylko na podstawie orzeczeń lekarskich tych komisji.

== „Miraż“. Dziś w sobotę i jutro w niedzielę miła scenka w sali Hotelu Europejskiego zawsze z życiem ruchliwy dyr. Wołowski daje przedstawienia, w których wezmą udział wybitne siły warszawskie, jak zapowiada afisz.

== O walkę z chorobami zakaźnymi. Lekarze powiatowi, prowadząc walkę z chorobami zakaźnymi, a zwłaszcza z epidemią tyfusu plamistego, często zmuzzeni są wyjeżdżać do zagrożonych epidemią części powiatu i wydawania na miejscu ujawnienia źródeł zarazy rozmaitych nagłych zarządzeń zapobiegawczych, przedewszystkiem zaś dotyczących izolacji chorych zakaźnych lub odesłanie ich do szpitali.

Wobec tego ministerjum poleciło powiatowym komisarzom rządowym współdziałanie lekarzom powiatowym, polegające na ułatwianiu wyjazdów i udzielaniu wszelkiej pomocy na miejscu, gdzie walka z epidemią tyfusu plamistego wymaga doraznego załatwiania rozporządzeń zapobiegawczych.

== Rejestracja rowerów i motocykli. Magistrat m. Radomia wzywa wszystkie osoby, zamieszkałe w Radomiu i posiadające rowery lub motocykle, aby do dnia 10 lipca r. b. zgłosiły się do magistratu (kancelarja magistratu 1 piętro) celem zarejestrowania, wniesienia opłaty i wykupienia odpowiednich numerów. Po tym terminie jeżdżenie na rowerach lub motocyklach w obrębie miasta bez pisemnego pozwolenia będzie wzbronione, winnych zaś niezastosowania się do powyższego Policja Komunalna będzie zatrzymywała, celem sporządzenia odpowiednich protokołów.

== Z targu. Ubiegły targ przy liczniejszym napływie włościan okolicznych, a tym samym i produktów, odznaczył się znów, choć niewielką, zniżką cen.

Za masło płacono do 24 kor., sery zależnie od wielkości od 4 — 8 koron, mleko w cenie znacznie spadło, płacono do 1.50 hal. za kwartę. Podrożały tylko jaja, gdyż cena ich podniosła się nawet do 1.20 hal. za sztukę.

Jedynie dał się uczuwać brak kartofli, których cena dochodziła do 110 kor. za korzec.

Dostarczono do miasta również olbrzymią ilość jagód i poziomek, których cena spadała z godziny na godzinę, tak, że płacono ostatecznie za kwartę jagód od 3—4 koron, poziomek od 4—6 (wobec pierwotnej ceny 20 (!) koron).

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

Proszę uprzejmie o umieszczenie w swym piśmie następującego sprostowania: W notatce p. t. „Wysoka opłata“, pomieszczonej w № 136 „Głosu Radomskiego“, pojawiła się wiadomość, że za wydanie świadectwa czystości, wymaganego przy przejeździe koleją, w myśl dekretu Ministerstwa Zdrowia Publicznego z dn. 7 czerwca r. b., zażądałem 10 kor. opłaty, podczas gdy opłata wynosi tylko 1 koronę.

Notatka ta jest nieścisła. Rzeczono

bowiem świadectwo wydałem za opłatą 10 kor. dnia 16 czerwca, nie wiedząc nie o ogłoszonym dekrete, gdyż dopiero dnia 17 czerwca depeszą od swojej władzy zostałem powiadomiony o prawie i warunkach wydawania świadectw lekarskich dla użytku podróżującej publiczności.

Świadectwo przeto wydałem za cenę minimalną pobieraną przez wszystkich lekarzy za wydawanie tego rodzaju świadectw lekarskich.

Z szacunkiem

Dr. Józef Jankowski.

Kielce, dnia 1 lipca 1919 r.

Szanowny Panie Redaktorze!

Z powodu podanego w „Głosie Radomskim“ listu p. t. „O ścieki ze szpitala wojskowego“, proszę o umieszczenie następującego sprostowania:

Nikt ze służby szpitalnej nieczystości do rynsztoków nie wylewał i nie wylewał. Budynek, w którym mieści się szpital, nie jest włączony do sieci kanalizacyjnej, a nieczystości ze szpitala spływają za pomocą rur do zbiornika, który co drugą noc powinien być przez miejski tabor asenizacyjny oczyszczany, co jednak nie zawsze jest w porę uskuteczniane i wówczas następuje przepel-

nienie zbiornika. Z drugiej strony przelewanie nieczystości ze zbiornika do wozów asenizacyjnych odbywa się za pomocą czerpaków, a nie pompy, co również daje powód do zanieczyszczenia podwórza i rynsztoków.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku i poważania.

Komendant szpitala wojskowego
J. Kossak, mjr. lk.

Podpisujemy
Pożyczkę Państwową.

APTEKA H. CHODAKOWSKI i S-ka

DAWNIJ

Strzyżewski i S-ka w WARSZAWIE,
ul. WIELKA 37, róg Hożej, TEL. 28-04

Wprowadziła dział weterynaryjny, posiada zawsze na składzie

ZNAKOMITĄ I WYPRÓBOWANĄ MAŚĆ PŁYNNĄ PRZECIW ŚWIERZBIE U KONI.

Aparaty do podnoszenia koni, maszyny do strzyżenia koni, irygatory zwierzęce, termometry, katetery, iniekcje podskórne, bandaże kopytowe, sukienne, płócienne, pakuły, szpryce do iniekcji, kreolinę, szare mydło i t. d.

Stowarzyszenia Rolniczo-Handlowe
i Obywatelskie Ziemsy!

Najlepsze szwedzkie wirówki do odtłuszczania mleka „DIABOLO“ od 40 — 500 litr. na godzinę

poleca FABRYCZNY SKŁAD MASZYN MLECZARSKICH

WARSZAWA, ul. HOŻA 5. ♦ Cenniki na żądanie. 2660-3

DOM HANDLOWY

WŁ. KOWALSKI i R. GOIŃSKI

WARSZAWA, ul. BIELAŃSKA № 19. TELEFON 251-07.

Hurtowy skład wszelkich artykułów 2681-1

dla Stowarzyszeń i Kooperatyw

Posiada na składzie: manufaktury, buty z cholewami, kamasze, ubrania, bieliznę, trykotażę, galanterię, norymberszczyznę i t. p. NA ŻĄDANIE wysyłamy naszych przedstawicieli z pełną kolekcją prób artykułów posiadanych na składzie.

OGŁOSZENIE.

Okręgowy Zarząd Dóbr Państwowych w Radomiu ogłasza licytację za pomocą deklaracji zapieczętowanych na wywóz drzewa użytkowego i opałowego ze zrębów: „Cmińsk“ „Bór“ i „Występa“ w Nadleśnictwie Samsonów do tartaku rządowego, lub do składu przy stacji Zagnańsk. Warunki przeglądać można w Radomiu w Okręgowym Zarządzie Dóbr Państwowych, w Kielcach w Nadleśnictwie u Inspektora Lasów i w Samsonowie w Nadleśnictwie. Deklaracja winna być złożona przed 20 lipca 1919 r.

2678-3

Naczelnik Zarządu: (—) Kruszewski.

MASZYNY do PISANIA

UNDERWOOD, REMINGTON, CONTINENTAL, MERCEDES i in.

HEKTOGRAFY różnych typów i rozmiarów,
MASZYNY do RACHOWANIA.

Taśmy do maszyn, papier woskowy, kalka, farby do hektografów i t. p. zawsze w wielkim wyborze na składzie

E. TELATYCKI i G. SZULC — ŁÓDŹ, — 2480-6
ul. Piotrkowska 48.

Biuro Reklamy: Łódź, Piotrkowska 84.

CHORZY

którzy cierpią na chroniczny kaszel, mogą zupełnie wyleczyć się, o ile używają FAGOSOL. Po kilku dniach użycia FAGOSOLU, kaszel, zaflegmienie znikają. Lekarze zalecają FAGOSOL z dobrym skutkiem przy bronchicie, suchotach, kokluszku, oraz astmie. FAGOSOL dostać można w aptekach i składach aptecznych.

2509-4

Woń od potu Tercet-Spiess

usuwa radykalnie

w pudełku
z sitkiem.

ŚWIERZBĘ

szybko leczy mydlana w słoikach na 1—3—12 osób MAŚĆ P-ra HEBDY.

Nie plami bielizny, ma przyjemny zapach. Wystrzegać się naśladowictwa. Żądać w aptekach i składach aptecznych. Tow. E. HEBDA i S-ka, Warszawa, Elektoralna 18. Tel. 137. Sprzedaż na Radom F. Cieszkowski skł. apt. 2635-4

BUSKO

Dr. RUBINSTEIN

Willi Bagatela. 2591-

Dr. med. Juljan Lipiński

były asystent kliniki wewnętrznej prof. Szlezingera w Wiedniu.

Choroby wewnętrzne i dziecięce,
Radom, Lubelska 27 II piętro przyjmuje
od 11—12 i od 4—6 po poł. 263g-5

Skład Fortepianów, Nut i Instrumentów Muzycznych

J. GOLMERA

został przeniesiony

do Warszawy, Al. Jerozolimska № 82.
Przyjmuje wszelkie zlecenia. 2862-50

Prasowaczka zdolna

i uczenica do sztywnej bielizny potrzebne zaraz. Wiadomość Pralnia „Ekonomja“ Lubelska 9. 2656-1

Nowości!!!

Sieroszewski—Józef Piłsudski Mk 6.75.

Krański — Panegiryk Roja na cześć

Stanisława Zapoyńskiego 90 fen.

Sochaniewicz D-r Trybun ziemi Cheł-

mskiej—Henryk Wiercieński 70 fen.

Stefan Polak—Trzeci Maja 45 fen.

Karnawał w Zamościu w 1588 roku

D-r Sochaniewicz 60 fen.

Święty Tomasz Apostoł Patron Zamo-

ścia Mk. 1.15.

In. Tizler—W obronie prawdy 60 fen.

Antoniewicz — Projekt programu nauki

historji literatury w szkołach średnich

2 m. 70 f.

Kobierzycki—O nauczaniu języka łaciń-

skiego na stopniu najniższym 2 m. 70 f.

Jarecki—Metodyczne ukształtowanie na-

uki języka francuskiego 2 m. 70 fen.

Sadowski—Granaty ręczne i ich użycie

90 fen.

Bandrowski — Mogiły Mk. 6.75.

Handelsman — Założenie Uniwersytetu

w Warszawie w setną rocznicę jego

inanguracji Mk. 3.50.

do nabycia w księgarni

Edward Duenna, Radom

Ziemiański Dom Handlowy „ROLA“ w Sandomierzu

Poleca: OLEJ rzepakowy, lniany i makuchy, NASIOWA traw, pastewne, ogrodowe, BOBIK, wyka, koniczyna, buraki i marchew pastewne, WIRÓWKI SZWEDZKIE ALFA SEPARATOR, MASZYNY, narzędzia rolnicze, SMARY, oleje, SMOŁOWIEC, dachówka, papa, cement. Dostarcza artykuły spożywcze dla Aprowizacji, zboże, kasze, ziemniaki, owies, jęczmień EKSPEDUJE towary WISŁĄ z portów NADBZIEZIA i SANDOMIERZA i z przystani między ZAWICHOSTEM i KORCZYNYM 2147-4

PRZEŁADOWYWUJE towary z WISŁY na kolej w porcie NADBZIEZIU

PRZYJMUJE FRACHTY do Inkaśa.

ADRES dla depeż „ROLA“ SANDOMIERZ.

R-ki przekazowe Bank Handlowy w Warszawie
Bank Ziemi Polskiej w Lublinie.

Laboratorium Chemiczno - Bakterjologiczne

D-ra med. S. Pomeraniec i Prow. Farm. J. Fabickiego w Radomiu, ul. Spacerowa 3, czynne od 9—1-iej i od 3—6-iej przyjmuje badania krwi na syfilis (odeczyn Wassermana), na tyfusy brzuszny i plamisty (odezyny Widala i Weil-Feliksa), płwociny, moczu, kału, soku żołądkowego. 2476-11

Chemiczno-bakterjologiczne badania wody do picia, produktów spożywczych i inne

Szczury i myszy

radycznie wyćpić można tylko środkiem „KAPS“. Preparat „KAPS“ ze względu na swe wybitne własności i uznanie wielu powag naukowych, znalazł szerokie zastosowanie, w każdym gospodarstwie domowym, handlu, przemyśle, leśnictwie, ogrodnictwie, kooperatywach, składach żywnościowych i t. d. Na żądanie prospekty bezpłatnie. Sprzedaż preparatu „KAPS“ we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Wyłączna sprzedaż preparatu „KAPS“ w firmie R SEIDENGART w Łodzi, Piotrkowska 44.

Wydział Aprowizacyjny m. Radomia

podaje do wiadomości P.p. członków Związków, Stowarzyszeń i kooperatyw, że po udowodnieniu swej przynależności, mogą korzystać z prawa nabycia materiałów włóknistych, sprowadzonych przez Wydział (szewioty). Próbkę oglądać można w godzinach biurowych w Wydziale przy ul. Grodzkiej 8. 2652-3

Radomskie Stowarzyszenie Budowlane

posiada na składzie: Cement, Smołowiec, Gwoździe, Piece pokojowe ozdobne, blachy i przybory kuchenne, okucia do drzwi i okien.

Adres: Lubelska 41 9—1 rano 3—6 pp. 2622—3

Tekturę smołowcową, Smołowiec, Cement, Gwoździe.

poleca

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. Skład — Zgodna № 6.

ŚWIERZBE leczy radykalnie

Maść

„Scabioform — Orański“

provizora farmacji I. ORAŃSKIEGO.

Mocniejsza dla dorosłych i łagodniejsza dla dzieci

Nie plami białizny. Ma przyjemny zapach.

Po skończonej kuracji łatwo daje się zmyć wodą.

Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.

GŁÓWNA SPRZEDAŻ:

HURTOWY SKŁAD APTECZNY

REINGOLD I ORAŃSKI.

Warszawa, Zielna 24. — Telefon 408-36. 2563—2

Ból głowy i migrena
radykalnie leczą ogólnie znane proszki „MIGRENO-NERVOSIN“ z „kogutkiem“. Apteki i składy apteczne. „Migreno-Nervosin“ w opłatkach falsyfikaty!!

Uwaga! Oryginalny!

PALATYN

firmy „T-wo Farbiarskie“.

Jeśli chcesz farbować i odzyskać prawdziwy kolor, żądaj tylko

Palatyn „T-wo Farbiarskie“

Szeps. Rapoport i S-ka.

Żądać wszędzie!

Skład Fabryczny: Łódź, Południowa 24

Farby anilinowe w 40 kolorach

1/1 i 1/2 Ko po cenach tanich. 2661—

Czeresnie, truskawki, poziomki i wszelkie nowalje

— Co dzień świeże poleca —

ST. GRAJNERT

Skaryszewska 16. 2663—3

A. Małeckie

Radom, Lubelska № 31,

Poleca: Kasy ogniotrwałe i kasetek żelazne.

Łóżka meblowe, angielskie nikielowe z matercami sprężynowymi najnowsze-go systemu.

Wyroby platerowane, serwisy stołowe porcelanowe, naczynia kuchenne.

Przyjmuje broń do gruntownego odświeżenia i reperacji. 1942—

Biurowo pośrednictwa kupna i sprzedaży Władysława Karczewskiego

w Radomiu Plac 3 maja № 5.

Przyjmuje do komisowej sprzedaży biżuterję, garderobę, meble oraz wszelkie przedmioty domowego użytku.

Ma do sprzedania i dzierżawy majątki i domy. Poszukuje do kupna różnych posiadłości miejskich i ziemskich na miejscu i na prowincji, jako też interesów handlowych i przemysłowych.

Sprzedaje 2 majątki ziemskie pod Radomiem 12—15 włók z budynkami inwentarzem i zasiewami. Do sprzedania fabryka świec woskowych i sztucznych z urządzeniem i materiałem.

Wyrób mydła

PIERWSZEGO GATUNKU, № 1.

Sprzedaj hurtowa i detaliczna.

PO CENACH UMIARKOWANYCH.

JANACZARNOTY

Ulica Warszawska № 3 w podwórzu. 2658—8

Ogłoszenie.

Sąd Pokoju w Radomiu ogłasza, że Antoni Szczyński, l. 52, mieszkaniec wsi Kłwaska-Królewska, gminy Kuczki za usiłowanie sprzedaży kartofli po 60 koron za korzec wyrokiem Sądu z dnia 23 kwietnia 1919 roku (L. K. 691/19) został skazany na osadzenie w więzieniu przez przeciąg dwóch tygodni, nadto na grzywnę w kwocie koron 200, oraz na zapłaconie kosztów postępowania karnego w 1-ej i 2-ej instancjach ogółem 87 kor. 50 hal.

Radom, dnia 13 czerwca 1919 r.

Sędzia Pokoju Pawłowki.

Sekretarz Kuczewski. 2682—3

Swierzbe szybko, i skutecznie usuwa mydlana maść z „kogutkiem“ aptekarza A. Gąseckiego. Nie plami białizny, ma przyjemny zapach. Żądać w aptekach, składach aptecznych, maści od swierzby tylko z „kogutkiem“.

Ogłoszenie.

Sąd Pokoju w Radomiu ogłasza, że Marjanna Hebda, lat 50, mieszkanka wsi Młodocinek gminy Orońsko, za żądanie przy sprzedaży masła po 80 koron za kwartę, wyrokiem z dnia 14 marca 1919 roku (L. K. 445/19) została skazana na osadzenie w więzieniu przez przeciąg dwóch tygodni, nadto na zapłaconie kosztów postępowania karnego w 1-ej i 2-ej instancjach ogółem koron 187 hal. 50.

Radom, 25 czerwca 1919 roku.

Sędzia Pokoju M. Gallewicz.

Za Sekretarza Stomozyski. 2688—3

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego

m. RADOMIA

w myśl § 82 Ustawy Towarzystwa niniejszym podaje do wiadomości, że niżej wymienione nieruchomości, obciążone pożyczkami Towarzystwa, za zaległe raty będą sprzedane przez licytację. Zbiór objaśnień i warunki licytacyjne dołączone zostały do ksiąg hipotecznych wystawionych na sprzedaż nieruchomości i mogą być przejrzane w odnośnych kancelariach hipotecznych i w biurze Dyrekcji.

Wadium do licytacji winno być złożone w gotówce lub listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego m. Radomia według nominalnej wartości.

Numer polisyjny	Numer hipotecz.	W mieście	Przy ulicy	Nieruchomość obciążona pożyczką Towarzystwa		Zaległość wynosi	Wadium	Licytacja rozpocznie się od sumy	Sprzedaż w kancelarii Notariusza w Radomiu	Sprzedaż w kancelarii hipotecznej powiatowej przed Notarj.	O godzinie 11 przed południem dnia
				rubli	Ruble i kopiejki						
41	143	Radomiu	Szpitalnej Szerokiej	2600	698 88	390	3900	A. Kosteckiego			20 paźd. 1919 r.
19	381	"	"	6500	1747 20	975	9750	"			20 "
21	382	"	"	8700	2046 24	1305	13050	"			20 "
8	267	"	Nowy Świat	4000	1075 20	600	6000	"			20 "
59	169	"	Staro Krakowska	6700	1575 84	1005	10050	"			20 "
69	233	"	Lubelskiej	13000	3057 60	1950	19500	S. Burgharda			21 "
15	116	"	Szewskiej	2600	611 52	390	3900	"			21 "
37	335	"	Wysokiej	4500	1058 40	675	6750	"			21 "
7	145	"	Szpitalnej	2400	561 48	360	3600	"			21 "
8	17	"	Rynek	6000	1612 80	900	9000	"			22 "
41	365	"	Skaryszewskiej	3800	893 76	570	5700	"			22 "
45	506	"	"	4300	1011 36	645	6450	"			22 "
13b	255	Opatowie	Rynek	1000	302 40	150	1500			w Opatowie przed K. Jaszowskim	27 "
303	136	"	Szeroko-Żydows.	2000	487 60	300	3000			"	27 "
227	145	"	"	2000	483 40	300	3000			"	27 "
164	218	"	Łagowskiej	2000	470 40	300	3000			"	27 "
308	40	"	Szeroko-Żydows.	2000	403 20	300	3000			"	28 "
361	237	"	Wałowej	1600	322 56	240	2400			"	28 "
12	269	"	Rynek	5000	1176	750	7500			"	28 "
9	212	Ostrowcu	Ilżeckiej	3500	956 40	525	5250			"	28 "
202	204	"	Kunowskiej	2300	561 96	345	3450			"	29 "
309	172	"	Młyńskiej	6000	1612 80	900	9000			"	29 "
237	173	"	Kunowskiej	1500	314 16	225	2250			"	29 "
84	166	"	Targowisko	6000	1109 60	900	9000			"	29 "
13	243	"	Młyńskiej	1500	302 40	225	2250			"	29 "
8	180	"	Ilżeckiej	2000	403 20	300	3000			"	29 "
17	150	Sandomier.	Opatowskiej	8000	1910 40	1200	12000			w Sandomierzu przed S. Przylęckim	30 "
169	200	"	Żydowskiej	2500	588	375	3750			"	30 "
92	68	"	Zamkowej	4600	822 80	690	6900			"	30 "
91	33	"	"	2200	295 68	330	3300			"	30 "
176	144	Opcznie	Koński Targ	1000	235 20	150	1500			w Opcznie przed S. Wierzejem	5 listopada 1919 r.
202	237	Końskich	Ząki	1200	282 24	180	1800			w Końskich przed Zawadzkiem	6 "

DYREKCJA.